Vlastivědné muzeum ve Slaném

ZPRAVODAJ 1/2019

Vážení přátelé slánského muzea,

sníh ve Slaném si spíše než dnes připomeneme na dobových fotografiích. Zasněženou Palackého ulicí a přes náměstí by určitě hladce projely i panské saně, které jsou prozatím zaparkovány v muzejní galerii. Skluznice ovšem zůstaly suché a kočí musel přijít po svých! Přijďte také, i v lednu je toho v muzeu spoustu k vidění.

I. Po celý leden je stále možné navštívit výstavu **Pohledy z bojiště**, která připomíná dramatické okamžiky 1. světové války. „...A druhý den na svatou Annu v plné záři letního slunce rachotil na zaplněném náměstí buben policajta Horáka, který předčítal vyhlášku o mobilizaci. Mráz šel po zádech, zář slunce zešedla a v tisících zraků stály slzy. Odsouzení stáli ponuře před vyhláškami a hledali číslo svého armádního sboru.“ Takto na začátek války vzpomínal Josef Kylies, studeněveský rodák, malíř a ilustrátor, kterému je na výstavě věnován významný kus expozice. Více se můžete dočíst v doprovodném katalogu, jehož posledních několik výtisků je stále k dispozici přímo v muzeu.

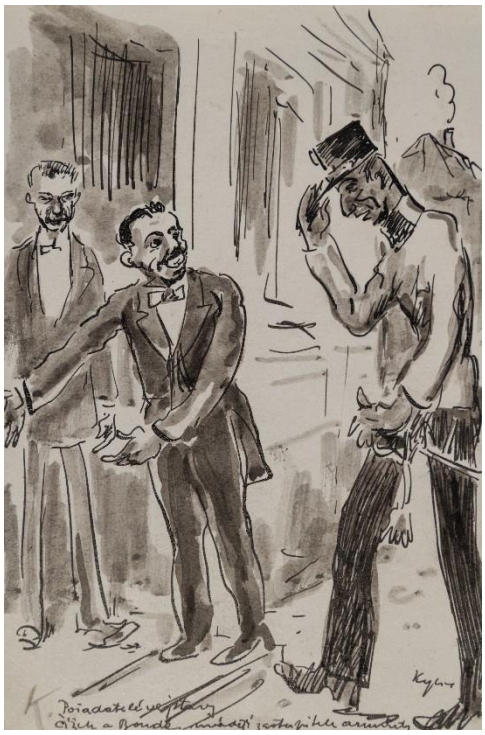

II. O patro výš navštivte milou výstavu **Anděl páně zlámal sáně,** kde vedle dobových zimních fotografií ze Slaného objevíte krásu vzácných restaurovaných saní z 19. století a pobavíte se při pohledu na sáňky, lyže nebo zimní oblečení našich předchůdců.

III. Na **čtvrtek 31. ledna** je připravena přednáška na exotické téma **Židovská mystika**, kterou Vám představí znalec Blízkého východu, hebraista, oblíbený průvodce a cestovatel **Mgr. Karel Hrdlička** z Plzně. Tato přednáška, která bude jako vždy jen za dobrovolné vstupné, začíná v malé galerii (přízemí) muzea v 17 hodin.

IV. Kolegové z muzea v Žatci vyzývají Slaňáky, zde mezi nimi není někdo z **potomků rodiny Nowak z Břvan na Lounsku**. Jedná se o pomoc při určení umělecké pozůstalosti. Pokud je mezi Vámi někdo takový, nechť kontaktuje kolegy z žateckého muzea na tel. 775 028 112. Děkujeme.

V. Nelehký život v poddanství

Život Slaňáků v dědičném poddanství rodu Martiniců (od r. 1638) nebyl vůbec jednoduchý, natož příjemný, zejména v době před koncem kruté třicetileté války, která měla trvat ještě dalších deset let. Obyvatelé města byli zavázáni novými povinnostmi, proti jejichž plnění se stále ohrazovali.

Vlastníci povozů museli být k dispozici pro dovoz potravin pro hraběcí potřeby (do Prahy nebo Smečna) nebo převážení kamene na stavby ve Smečně a ve Slaném. Velmi negativně byla přijímána také robotní povinnost, kterou lidé v předchozích dějinách města vůbec neznali. Venkované Slaňáky zahrnovali posměchem, zatímco obyvatelé jiných měst se pozastavovali nad takovou neslýchaností. Někteří začali situace využívat k osobnímu prospěchu, když plnili povozy zbožím pro potřebu Slánských a Martinické zásilky byly vyřízeny pozdě. Přesto, že byl dohled na dopravou na příště zostřen, byl Jaroslav Bořita z Martinic vysmíván některými šlechtici, což nesl velmi nelibě.

Slánští špatně snášeli i příliv obyvatel z okolních vesnic do města. Ti se usazovali při hradbách a na předměstí, zřejmě v očekávání vyšší bezpečnosti a lepší obživy. Naopak Martinic vycházel novému osídlení města vstříc a rozdával pusté domy všem, kteří byli schopni zajistit jejich řádnou správu a přijmout poddanství. Očekával však spíše příchod lidí z jiných měst, ovšem, jak bylo řečeno, přicházeli nejvíce venkované, a tudíž Martinicovi nekontrolovaně mizeli jeho vesničtí poddaní, proti čemuž musel šlechtic zakročit. Již tehdy při novém osídlování města hrálo velkou roli uplácení vrchnostenských úředníků…

Na snímku Martinický palác na Hradčanském náměstí v Praze.

Českoslovenští domobranci v Podkarpatské Rusi v zimě let 1918-1919. Ze sbírek muzea.

Mnoho úspěchů, pevné zdraví, radost a životní pohodu v roce 2019

Vám přeje

Mgr. Jan Čečrdle, ředitel

www.muzeum.slansko.cz